
Behovsvurdering for konsekvensutredning

*i forbindelse med søknad om endring av
eksisterende matfiskanlegg Finnvika S*

ÅKERBLÅ

Oppdragsgiver
NRS Farming AS

Rapportdato
08.10.2020

Rapport nr.
101917-01-000

Sammendrag

På oppdrag fra NRS Farming AS, avdeling Troms har Åkerblå AS gjennomført en vurdering av om tiltaket med endringen av anlegget på lokaliteten Finnvika S kan få vesentlige virkninger for miljø eller samfunn.

Tiltaket omfatter strukturelle endringer av eksisterende anlegg, samt en reduksjon i MTB fra 5670 til 4500 tonn. Området er avsatt i kommunens arealplan, og det er drevet matfiskproduksjon på lokaliteten over flere år uten kjente interessekonflikter. Ut fra vår vurdering vil ikke de strukturelle endringene, samt reduksjon av MTB ved lokalitetene medføre økt risiko for skade på miljøet eller er i konflikt med andre interesser i området. Endringen vil derimot kunne bidra til lavere miljøavtrykk i tiltaksområdet og eventuelle utslipp vil følges opp i henhold til etablert regelverk.

Oppdragsgiver	
Selskap	NRS Farming AS, avdeling Troms
Kontaktperson	Ole-Hermann Strømmesen
Sted	Senja kommune, Troms og Finnmark fylke
Oppdragsansvarlig	
Selskap	Åkerblå AS, Nordfrøyveien 413, 7260 Sistranda Organisasjonsnummer 916 763 816
Forfatter	Embla O. Østebrøt
Godkjent av	
Distribusjon	<i>Denne rapporten kan kun gjengis i sin helhet. Gjengivelse av deler av rapporten kan kun skje etter skriftlig tillatelse fra Åkerblå AS. I slike tilfeller skal kilde oppgis.</i>

Innhold

Sammendrag	II
1. Innledning.....	1
2. Beskrivelse av tiltaket.....	3
a) Størrelse, planområde og utforming.....	3
b) Bruk av naturressurser	5
c) Avfallsproduksjon og utslipp	5
d) Risiko ulykker og/eller katastrofer.....	6
3. Mulig påvirkning eller konflikter med omgivelsene (§10)	9
a) Verneområder.....	9
b) Arter, naturtyper og landskap	9
c) Planbestemmelser	12
d) Omdisponering av arealer	12
e) Økt belastning.....	12
f) Helsekonsekvenser	13
g) Vesentlig forurensning eller klimagassutslipp.....	13
h) Naturfare.....	13
4. Konklusjon.....	14
5. Kilder	15

1. Innledning

NRS Farming AS søker om å øke arealet, samt redusere MTB for oppdrettsanlegget «Finnvika S» i Senja kommune, Troms og Finnmark. I den forbindelse krever Troms og Finnmark fylkeskommune at tiltaket skal vurderes om det omfatter § 6, § 7 eller § 8 i KU forskriften, jf § 4, annet ledd.

Forskrift om konsekvensutredninger (KU) § 4, annet ledd – sier: «*Forslagsstilleren skal vurdere om planen eller tiltaket omfattes av § 6, § 7 eller § 8.*» (Lovdata 2019). Forslagsstilleren er i dette tilfellet NRS Farming AS, som fremmer forslag om tiltak og hvor tiltaket er i dette tilfellet endring av areal og MTB ved oppdrettsanlegget Finnvika S.

§ 6 i KU omhandler «*Planer og tiltak som alltid skal konsekvensutredes og ha planprogram eller melding*». De første delene omhandler kommuneplaner, regionale planer, reguleringsplaner og lignende, mens siste del sier «*c) Tiltak i vedlegg I som behandles etter andre lover enn plan- og bygningsloven*». Det overnevnte tiltaket er ikke listet opp i Vedlegg I og omfattes dermed ikke av denne paragrafen.

§ 7 i KU omhandler «*Følgende tiltak og planer etter andre lover skal alltid konsekvensutredes, men ikke ha melding: a) tiltak i vedlegg II som behandles etter energi-, vannressurs- eller vassdragsreguleringsloven b) planer og programmer etter andre lover som fastsetter rammer for tiltak i vedlegg I og II og som vedtas av et departement.*» Akvakultur er listet opp i Vedlegg II, men reguleres av fylkesmannen og akvakulturloven og skal ikke automatisk i seg selv konsekvensvurderes.

§ 8 i KU omhandler «*Følgende planer og tiltak skal konsekvensutredes hvis de kan få vesentlige virkninger etter § 10, men ikke ha planprogram eller melding: a) reguleringsplaner for tiltak i vedlegg II. Unntatt fra dette er reguleringsplaner der det konkrete tiltaket er konsekvensutredet i en tidligere plan og der reguleringsplanen er i samsvar med denne tidligere planen b) tiltak i vedlegg II som behandles etter en annen lov enn plan- og bygningsloven.*» Akvakultur er oppgitt i vedlegg II (punkt f) og er ikke regulert etter plan og bygningsloven. Tiltaket skal dermed vurderes om det må gjennomføres en KU etter § 10.

§ 10 i KU omhandler «*Kriterier for vurderingen av om en plan eller et tiltak kan få vesentlige virkninger for miljø eller samfunn*».

I vurderingen av om en plan eller et tiltak kan få vesentlige virkninger for miljø eller samfunn, skal det ses hen til egenskaper ved planen eller tiltaket, jf. annet ledd og planen eller

tiltakets lokalisering og påvirkning på omgivelsene, jf. tredje ledd. Det skal også i nødvendig grad ses hen til egenskaper ved virkninger nevnt i fjerde ledd.

Egenskaper ved planen eller tiltaket omfatter:

- a) størrelse, planområde og utforming
- b) bruken av naturressurser, særlig arealer, jord, mineralressurser, vann og biologiske ressurser
- c) avfallsproduksjon og utslipp
- d) risiko for alvorlige ulykker og/eller katastrofer.

Lokalisering og påvirkning på omgivelsene omfatter en vurdering av om planen eller tiltaket kan medføre eller komme i konflikt med:

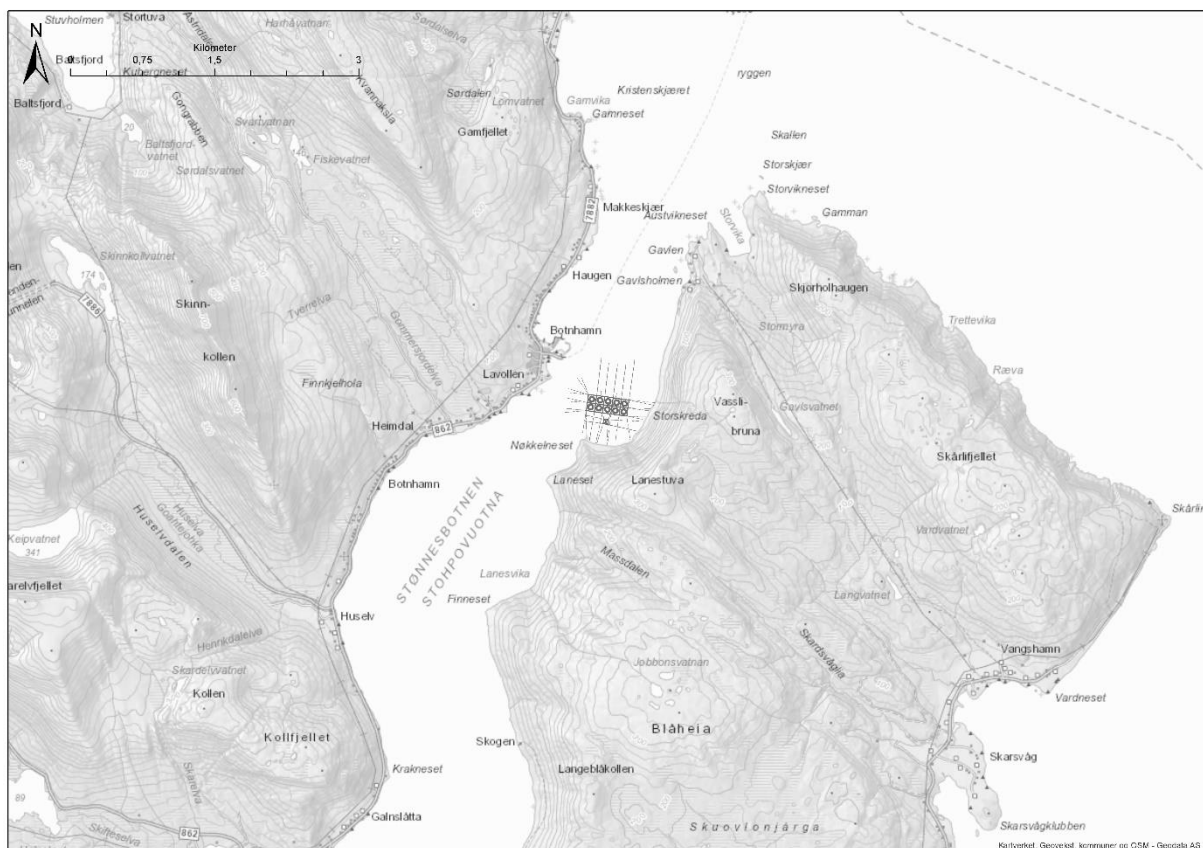
- a) verneområder etter naturmangfoldloven kapittel V eller markaloven § 11, utvalgte naturtyper (naturmangfoldloven kapittel VI), prioriterte arter, vernede vassdrag, nasjonale laksefjorder og laksevassdrag, objekter, områder og kulturmiljø fredet etter kulturminneloven
- b) truede arter eller naturtyper, verdifulle landskap, verdifulle kulturminner og kulturmiljøer, nasjonalt eller regionalt viktige mineralressurser, områder med stor betydning for samisk utmarksnæring eller reindrift og områder som er særlig viktige for friluftsliv
- c) statlige planretningslinjer, statlige planbestemmelser eller regionale planbestemmelser gitt i medhold av plan- og bygningsloven av 27. juni 2008 nr. 71 eller rikspolitiske bestemmelser eller rikspolitiske retningslinjer gitt i medhold av plan- og bygningsloven av 14. juni 1985 nr. 77.
- d) større omdisponering av områder avsatt til landbruks-, natur- og friluftsmål, samt reindrift eller områder som er regulert til landbruk og som er av stor betydning for landbruksvirksomhet
- e) økt belastning i områder der fastsatte miljøkvalitetsstandarder er overskredet
- f) konsekvenser for befolkningens helse, for eksempel som følge av vann- eller luftforurensning
- g) vesentlig forurensning eller klimagassutslipp
- h) risiko for alvorlige ulykker som en følge av naturfarer som ras, skred eller flom.

I vurderingen av om planen eller tiltaket kan få vesentlige virkninger og følgelig skal konsekvensutredes, skal det ses hen til virkningenes intensitet og kompleksitet, sannsynlighet for at virkningene inntreffer og når de inntreffer, varighet, hyppighet og mulighet for å reversere eller begrense dem, om virkningene strekker seg over landegrensene, samt samlede virkninger av forslaget til plan eller tiltak og andre eksisterende, godkjente eller planlagte planer eller tiltak.

2. Beskrivelse av tiltaket

a) Størrelse, planområde og utforming

Tiltaksområdet ligger i Senja kommune, Troms og Finnmark (figur 1). Selve tiltaket ligger i Stønnesbotten, på østsiden av fjorden. Anlegget er tenkt å bestå av ti bur fordelt på to rekker orientert mot øst-vest. Dybden under anlegget varierer fra 40-100 meter, og det er relativt bratte skråninger fra land og ned mot dypeste punkt i fjorden. Området er eksponert fra nord.

Figur 1: Kart over anleggsplassering og området rundt. Kartet er orientert mot nord. Kartdatum WGS84.

Like vest for tiltaksområdet ligger Botnhamn med noe tettere bebyggelse, mens det i øst er ubebodde områder med skog og snaufjell. Det er et elev/bekkeutløp like øst for tiltaksområdet.

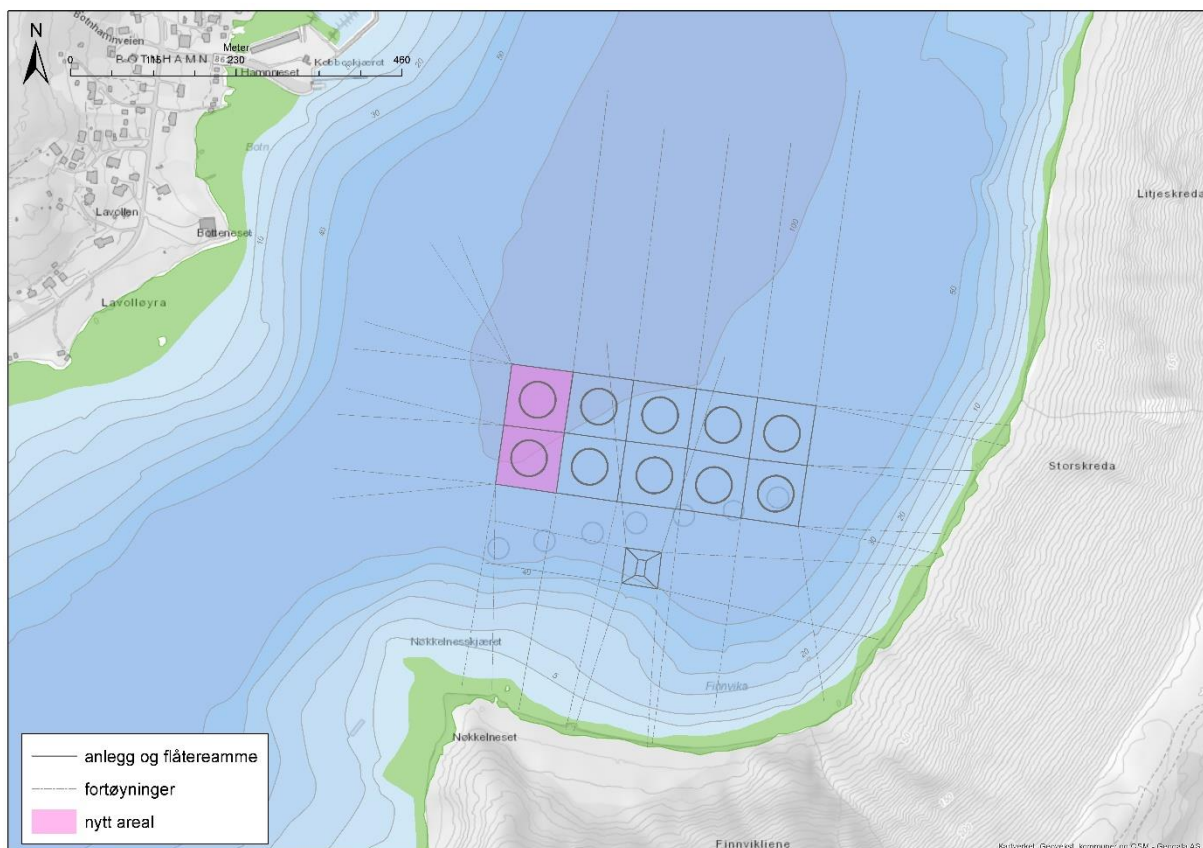
Det er tidligere gjennomført miljøkartlegging (B og C-undersøkelse), strømmålinger og oppmåling av bunntopografi i området. Sist B-undersøkelsen viste beste tilstandsverdi, men det ble registrert noe mykere, luktende, gass- og slaminnholdende sediment ved enkelte stasjoner. Undersøkelsen ble gjennomført før utsett ved lokaliteten, og tilstanden var forbedret siden forrige undersøkelse som ble gjort ved maksimal belastning i mars 2020 (Åkerblå, 2020a). C-undersøkelsen viste økt organisk belastning i anleggssonen, samt ved en

stasjon i overgangssonen. Øvrige stasjoner viste gode faunaforhold og det var gode verdier på støtteparameterne ved samtlige stasjoner (Åkerblå, 2020b).

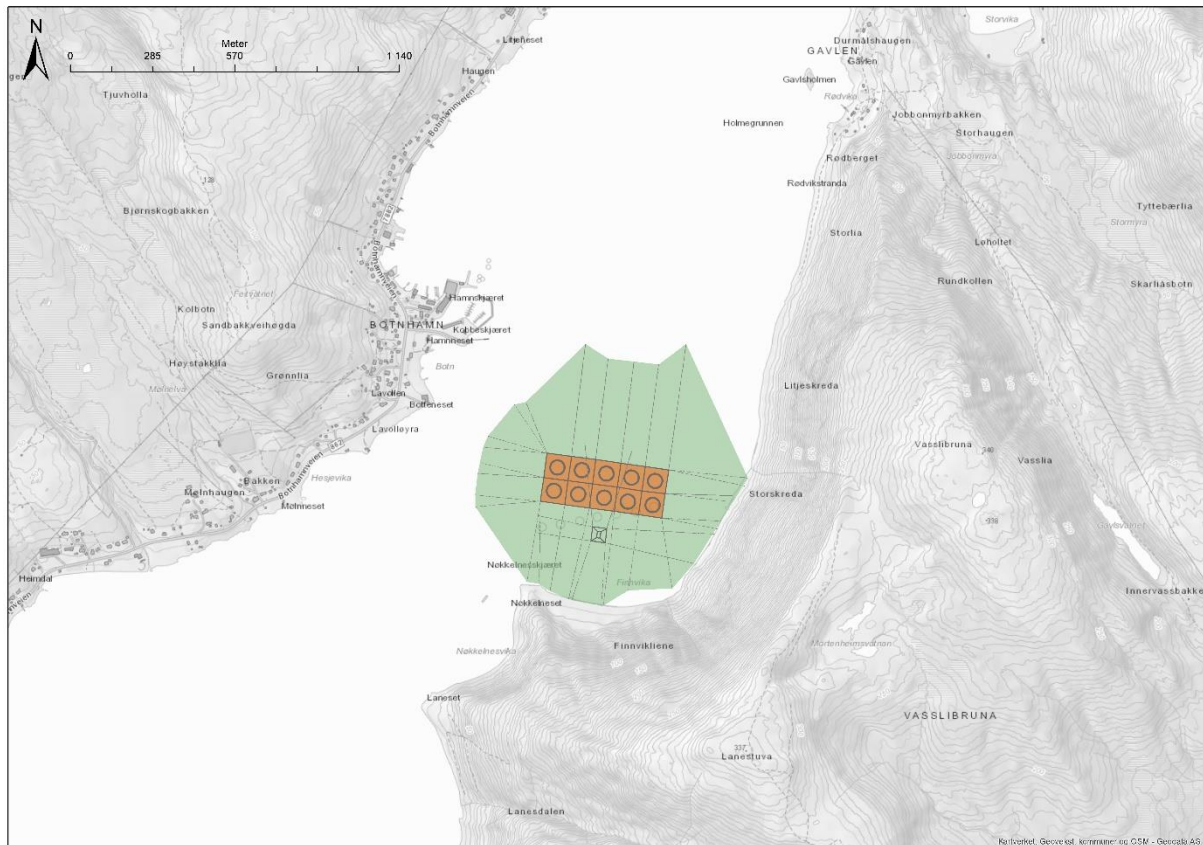
Målinger viste at hovedstrømretningen på 5 meter går mot nordøst mens det på 15 meters dyp gikk mot sørvest med returstrøm mot nordøst (Åkerblå, 2018). Strømretninger og vannutskifting stemmer med områdets bunntopografi, og vannutskiftingen er vurdert som middels god, selv om det er relativt stor andel med strømhastighet under 3 cm/s, fordi det er en netto forflytning av vannet i en retning i løpet av måleperioden.

Nærmeste oppdrettsanlegg i drift er Skog (30757) som ligger omtrent 3,5 km sør for tiltaksområdet, mens slakteriet Huken (21715) ligger 0,8 km nordvest for tiltaksområdet.

Det søkes om endring av eksisterende oppdrettsanlegg, samt reduksjon 5670 til 4500 tonn (figur 2). Anlegget som består av 10 bur vil ta beslag på omtrent 0,07 km² i overflateareal og omtrent 0,6 km² av sjøbunnen (figur 3).

Figur 2: Kart over anleggsplassering. Rosa indikerer nytt areal. Kartdatum WGS84.

Figur 3: Kart over arealbruk for anlegget. Rødt areal indikerer overflate areal. Grønt areal indikerer areal på sjøbunn. Kartet er orientert mot nord. Kartdatum WGS84.

b) Bruk av naturressurser

Tiltaket vil ikke benytte seg av naturressurser, foruten om at det er plassert i sjø med oppgitte arealer (figur 3).

c) Avfallsproduksjon og utslipp

Avfall og utslipp fra anlegget vil i hovedsak bestå av organisk materiale i form av forspill og fekalier. I tillegg kan det forekommende mindre utslipp fra vaskeprosesser hvor tang og andre fastgrodd marine arter spyles bort fra anlegget. Med økt areal og lavere MTB vil trolig miljøavtrykket minke ved lokaliteten, og bunnforholdene vil jevnlig følges opp med prøver i henhold til NS9410 (2016).

Utslipp av prioriterte miljøgifter skal reduseres mest mulig og substitusjon for gitte kjemikalier og/eller metoder skal vurderes fortløpende. Utslipp av legemidler vil kun skje dersom legemidlet er rekvirert av autorisert veterinær eller fiskehelsebiolog og benyttet som foreskrevet. Utslipp fra akvakulturanlegget skal ikke føre til at kjemikalier, herunder legemidler over tid akkumuleres i sedimentene i mengder som overstiger miljøkvalitetsstandarter for sediment fastsatt i eller i samsvar med vannforskriften. Viser miljøundersøkelser at slike miljøkvalitetsstandarter overskrides vil bedriften iverksette tiltak for å redusere utslippene.

Diffuse utslipp fra landbasen, for eksempel avrenning fra lagerområder og områder for lossing/lasting, som kan medføre skade eller ulempe for miljøet, vil bli begrenset så mye som mulig. Ved behov vil bedriften også gjennomføre tiltak som er egnet til å begrense miljøpåvirkningene av et eventuelt utslipp til grunn eller grunnvann. Eventuelt oljeholdig avløpsvann fra verksteder eller lignende skal renses tilfredsstillende i oljeavskiller eller tilsvarende renseenhet slik at utslippsgrenser overholdes. Ved behov for sanitæravløp vil dette skje i samsvar med kapittel 12 i avløpsforskriften og søknad skal sendes til kommunen.

Fôrlagring, dødfiskhåndtering, spyling, rengjøring og tørking av nøter samt annen virksomhet ved anlegget og landbasen vil ikke påføre omgivelsene urimelige luktulempere. Anlegget skal utformes og virksomheten drives slik at det ikke medfører nevneverdige støyulempere for omgivelsene. Anlegget skal utformes og virksomheten drives slik at lys benyttet på anlegget eller som vekstregulering, ikke medfører nevneverdige ulemper for omgivelsene.

Bedriften vil, så lang det er mulig uten urimelige kostnader eller ulemper, unngå at det dannes avfall som følge av virksomheten. Særlig vil innhold av skadelige stoffer i avfallet begrenses så mye som mulig. All håndtering av avfall (herunder farlig avfall) skal skje i overensstemmelse med gjeldende regler for dette.

Død fisk, avskjær og blodvann vil samles opp og konserveres omgående. Ensilasjetanker vil ha tilstrekkelig kapasitet, og være forsvarlig sikret mot utslipp til miljøet. Eventuelle ensilasjetanker på land vil et oppsamlingsarrangement som minst rommer tankens volum. Virksomheten vil i tillegg ha beredskap til å kunne håndtere massiv fiskedød.

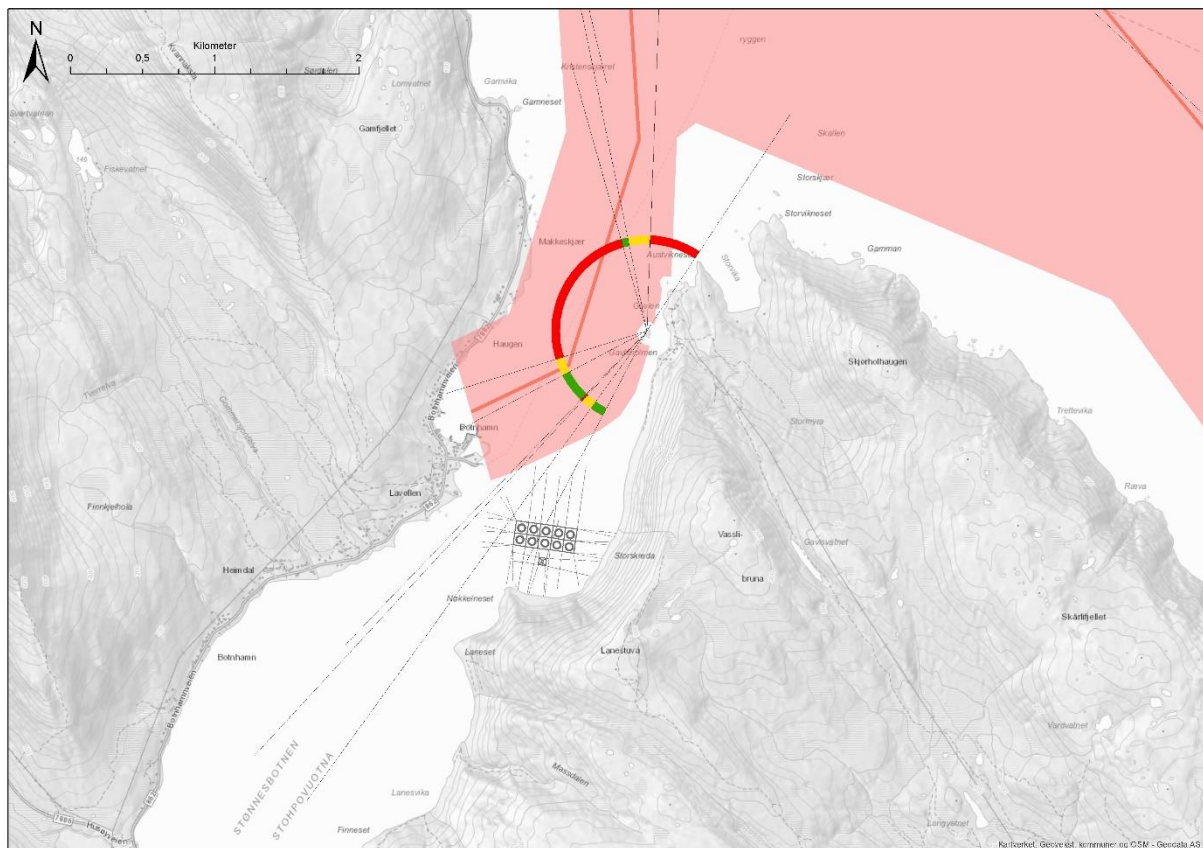
d) Risiko ulykker og/eller katastrofer

Tiltaket kommer ikke i konflikt med senter av farled eller farled arealavgrensning og tiltaksområdet kommer heller ikke i konflikt med lyktesektorer eller andre navigasjonsinstallasjoner (figur 4). Noen av fortøyningene krysser over i blank sektor i nord, og nordvest. I tillegg merkes anlegget med bøyer og lys i henhold til gjeldende regelverk for å unngå påkjørsler og potensielle havari av anleggskonstruksjon eller møtende båter. Begrensningsområdet for ferdsel er 20 meter fra anleggets bøyer, mens det er fiskeforbud innenfor 100 meters avstand fra anleggets bøyer (figur 5).

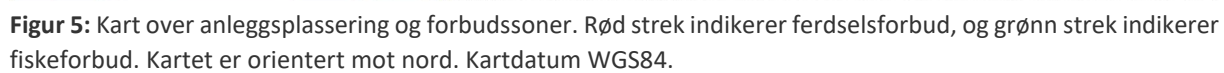
Det er ikke funnet noen områder med risiko for ras eller fare for større bølger som følge av ras og som kan påvirke anlegget direkte (se også kapittel 3h).

Anleggssertifisering etter NYTEK forskriften og NS9415 (2009) skal sikre at tiltaket er korrekt dimensjonert og sikrer mot fare for rømming og konstruksjonsfeil.

Bedriften vil gjennomføre en miljørisikoanalyse av virksomheten og vurdere resultatene fra denne i forhold til akseptabel miljørisiko. Potensielle kilder til akutt forurensning av vann, grunn og luft vil bli kartlagt. Miljørisikoanalysen vil bli dokumentert og skal omfatte alle forhold ved virksomheten som kan medføre akutt forurensning med fare for helse- og/eller miljøskader inne på bedriftens område eller utenfor. I tillegg vil det gjennomføres en ROS-analyse hvor en dokumenterer sannsynlighet og konsekvens for uønskede hendelser.

Figur 4: Kart over anleggsplassering, farled og lyktesektorer. Kartet er orientert mot nord. Kartdatum WGS84.

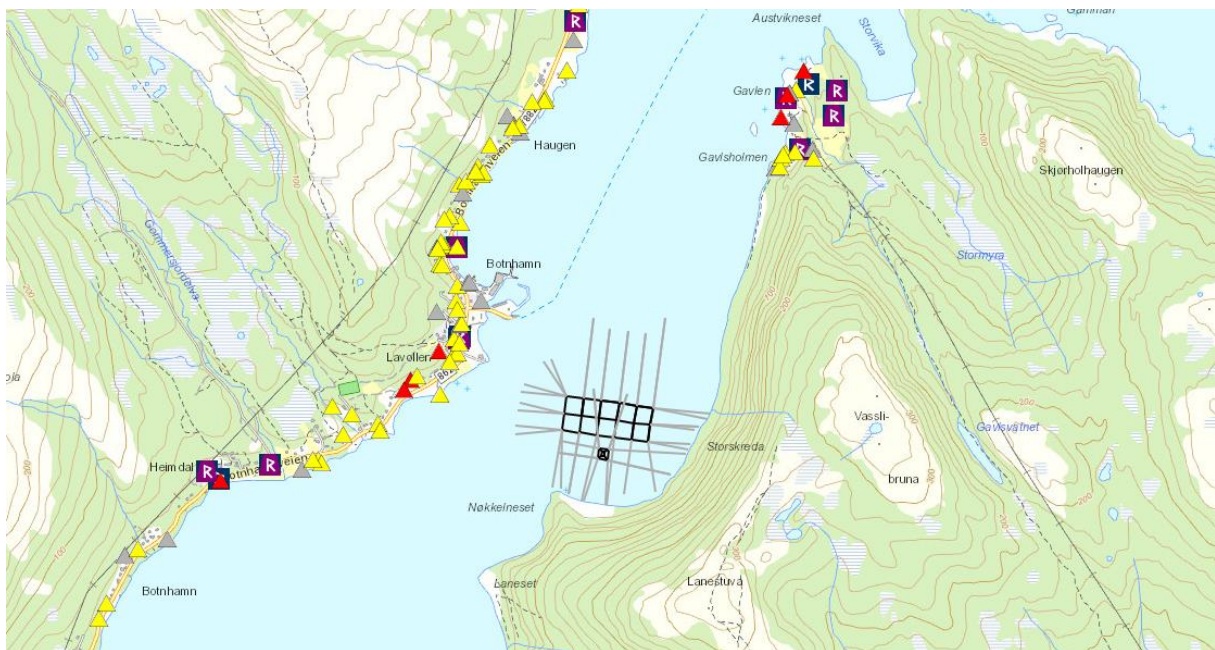

3. Mulig påvirkning eller konflikter med omgivelsene (§10)

a) Verneområder

Det er ingen verneområder eller utvalgte naturtyper i tiltaksområdet, og tiltaksområdet er ikke i vernet vassdrag eller i en nasjonal laksefjord. Det er ikke registrert noen utløpspunkt for laksefisk i området.

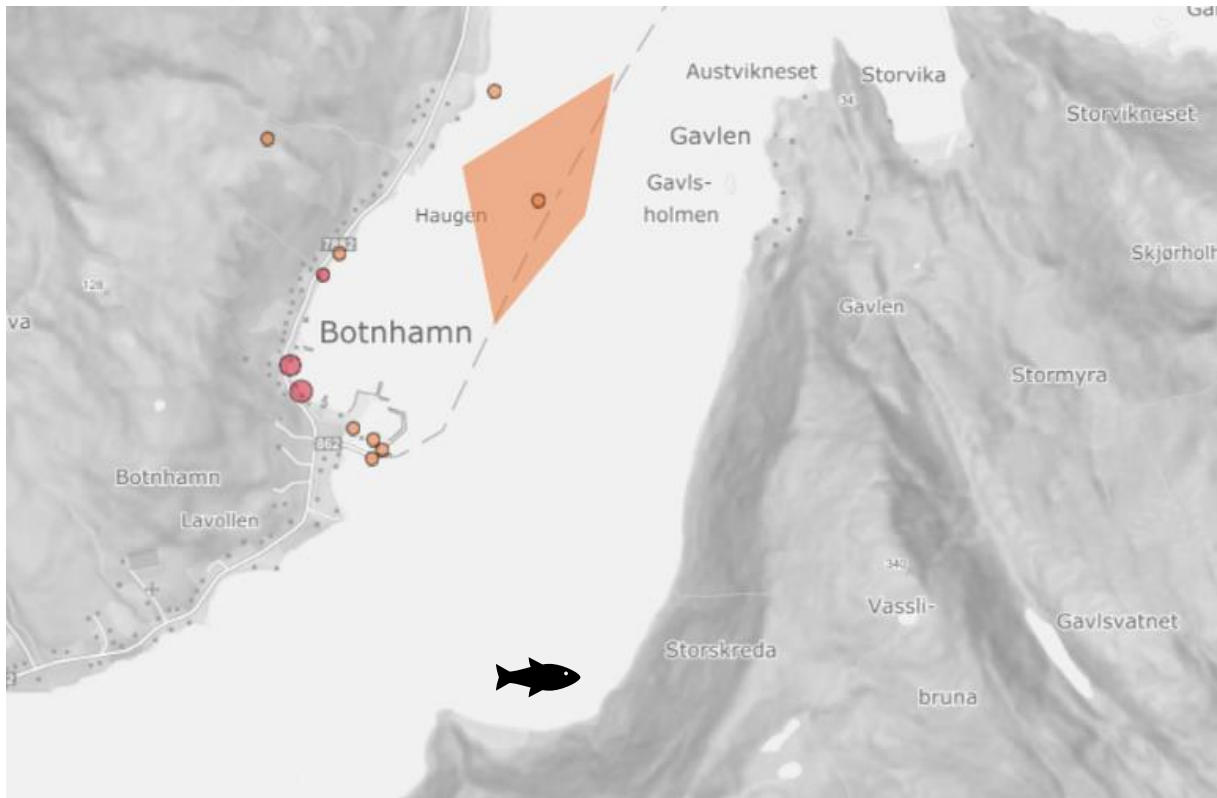
Det er ingen objekter, områder eller kulturmiljø i tiltaksområdet, men det er registrert noen objekter på land like vest og nord for tiltaksområdet (figur 6).

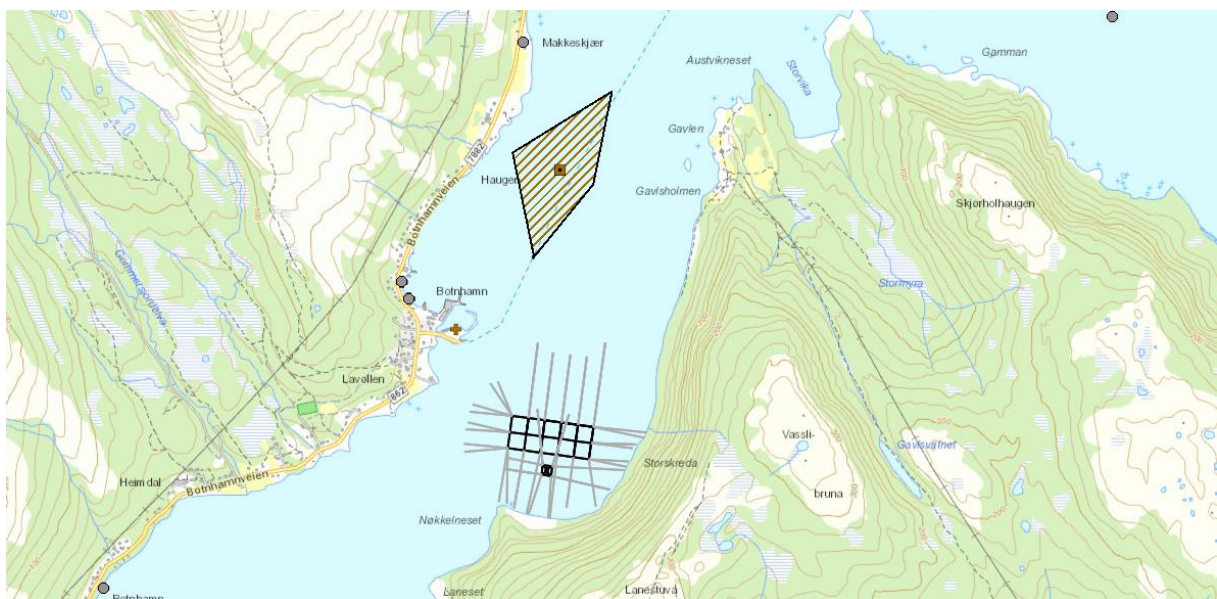
Figur 6: Kulturminner (R) og SEFRAK bygninger (trekanter). (Naturbasen, 2020)

b) Arter, naturtyper og landskap

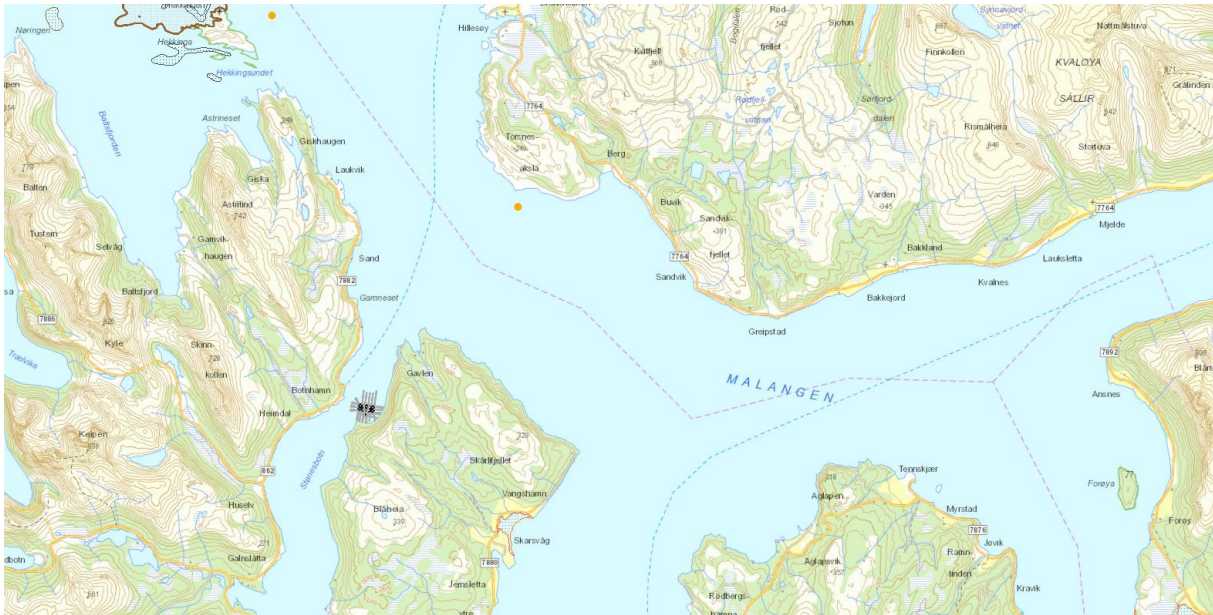
Det er registrert flere rødlistede fuglearter i nærheten av tiltaksområdet; ærfugl, teist, svartbak, makrellterne, hettemåke, svartand, storspove, stær, havelle, krykkje, alke, brushane, lunde og fiskemåke (artsdatabanken, figur 7). Det er også registrert arter av stor og særlig stor forvaltningsinteresse i nærheten av tiltaksområdet; gråtrost, heipiplerke, havørn, makrellterne, brushane, storspove, svartbak, hettemåke, lunde, teist, havelle, praktærfugl, ærfugl, svartand, havelle og fiskemåke (miljødirektoratet; figur 8). Omtrent 6,7 km nordøst for tiltaksområdet er det registrert korallrev (figur 9), men det er ellers ikke kartlagt noen marine naturtyper i området.

Figur 7: Truede arter (artsdatabanken.no). Fisk indikerer oppdrettsanlegg.

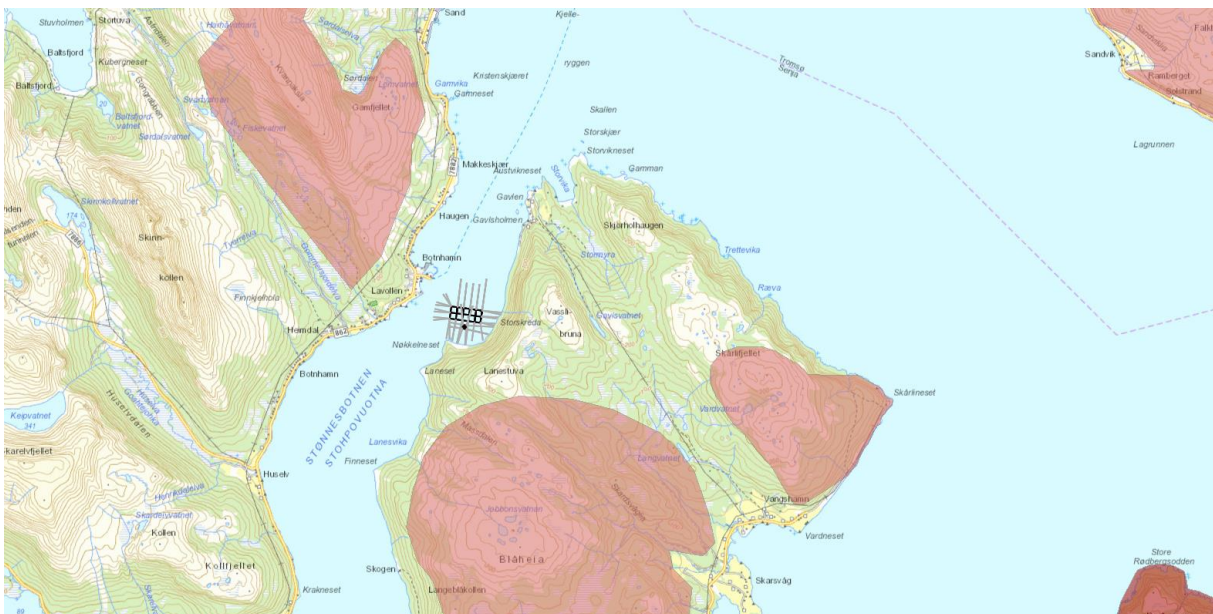
Figur 8: Arter av forvaltningsinteresse (naturbase.no).

Figur 9: Marine naturtyper: Korallrev markert med Orange sirkel (naturbase.no).

Det er ellers ikke registrert noen verdifulle landskap, kulturminner eller kulturmiljøer (naturbase.no) i området. Det er heller ikke registret noen nasjonalt eller regionalt viktige mineralressurser i området.

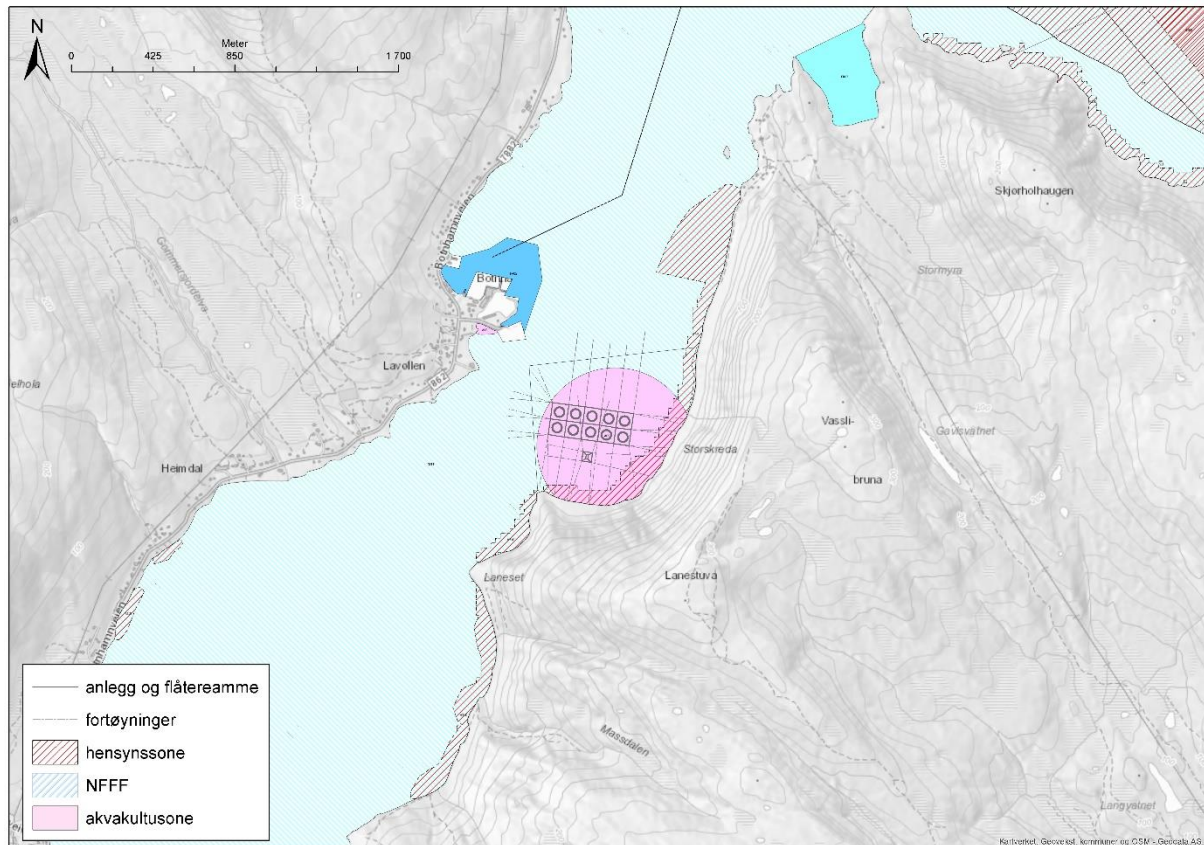
Det er registrert beiteområde for rein på landområdene både øst og vest for tiltaksområdet. Det er også registrert to viktige friluftsområder vest og øst for tiltaksområdet (figur 10). I vest ligger friluftsområdet Astritind/Laukvik (ID: FK00020040) som er beskrevet som flott turterreng med utsikt. I øst ligger friluftsområdet Blåheia/Blåheimyra (ID: FK00020058) som også er beskrevet som flott turterreng både sommer og vinterstid.

Figur 10: Viktige friluftsområder (lysere rød) (naturbase.no).

c) Planbestemmelser

Tiltaket ligger i sone for akvakultur (rosa) samt kombinerte formål i sjø og vassdrag (NFFF, lys blå). (VKA:6800/NFFFA). Areal med røde striper indikerer Hensynssone. H910 Detaljeringssoner (reguleringsplan). Mørkeblått areal indikerer Farleder, mens turkis indikerer friluftsområde (kommunekart.no; figur 11).

Figur 11: Kommunen sin arealplan (<https://kommunekart.com/>)

d) Omdisponering av arealer

Tiltaket vil ikke medføre omdisponering av areal da det ligger innenfor avsatt areal akvakultur, samt NFFF (figur 11).

e) Økt belastning

Området anlegget er plassert i ligger i vannforekomsten Stønnesbotnen-ytre (ID: 0402010402-C), og er kategorisert med vanntype Beskyttet kyst/fjord (3) i økoregion Norskehavet Nord. Vannforekomsten har miljømål om å oppnå god økologisk og kjemisk tilstand. Den kjemiske tilstanden er oppgitt som «ukjent», mens økologisk tilstand er oppgitt som «god». Det er ellers listet opp «liten grad» av påvirkning fra diffus avrenning fra spredt bebyggelse, samt fiskeoppdrett (vann-nett, 2020). Området har ikke overskredet fastsatte miljøkvalitetsstandarder.

f) Helsekonsekvenser

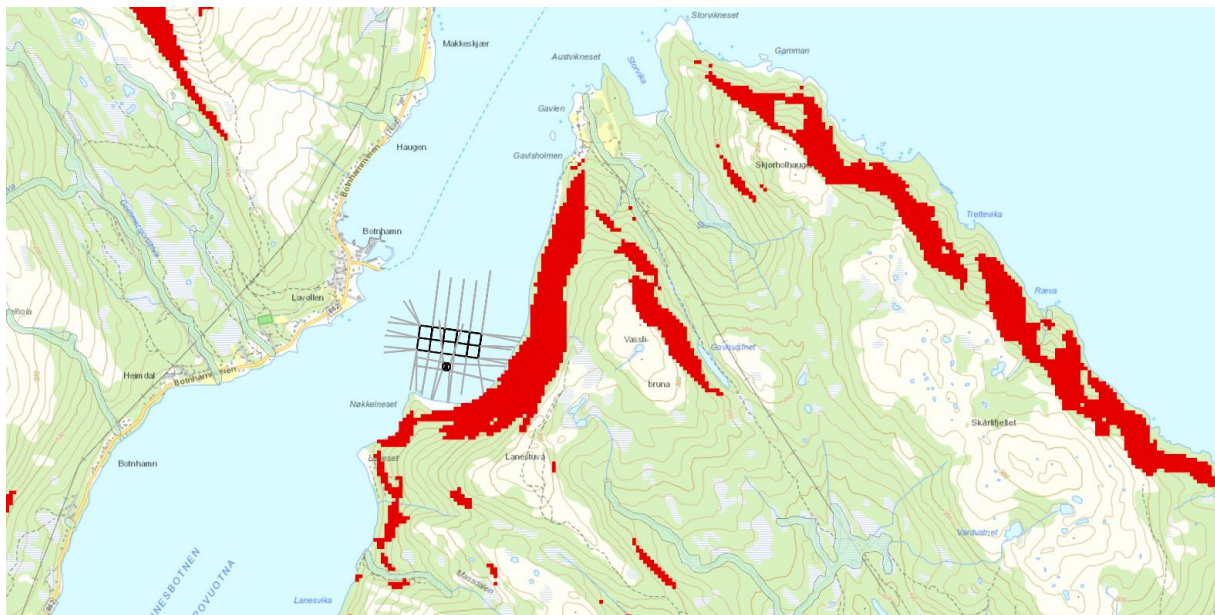
Det er vurdert til at anlegget, med tilhørende infrastruktur, ikke vil gi vesentlig belastning av luft- eller lysforurensning, støy eller lukt. Anlegget vil være tilknyttet strømmettet og generatorer vil kun benyttes til nødstrøm ved strømbrudd. Håndtering av død fisk, inkludert ensilering, vil skje i ett lukket system.

g) Vesentlig forurensning eller klimagassutslipp

Anlegget vil ikke medføre vesentlig økning i utslipp av klimagasser. Se også kapittel 2c og 2d.

h) Naturfare

Det er registrert faresone for snøskred på land like øst for anlegget, ellers er det ingen fare eller risikosoner i tiltaksområdet (figur 12). Endring av anlegget vil ikke gi økt risiko for ulykker, ras, skred eller flom (se også kapittel 2d).

Figur 12: Område med rasfare for snøskred i nærheten av Finnvika S (naturbase.no).

4. Konklusjon

Ut fra vår vurdering vil ikke de strukturelle endringene, samt reduksjon av MTB ved lokalitetene medføre økt risiko for skade på miljøet eller er i konflikt med andre interesser i området. Endringen vil derimot kunne bidra til lavere miljøavtrykk i tiltaksområdet og eventuelle utslipp vil følges opp i henhold til etablert regelverk.

5. Kilder

Lovdata (2019) *Forskrift om konsekvensutredninger*, hentet 18.03.2020 fra <https://lovdata.no/dokument/SF/forskrift/2017-06-21-854/%C2%A71#%C2%A71>

Miljødirektoratet (2020) Laksekart WMS
<https://laksekartogc.fylkesmannen.no/wms.ashx?service=wms&version=1.1.1&request=getcapabilities>

Naturbase (2020) Kulturminner, Friluftslivområder, Verneområder, Naturtyper, arter av forvaltningsinteresse, Kulturlandskap, Naturfare, Reisdrift, <https://kart.naturbase.no/>

Artsdatabanken (2020) *Truede arter* hentet 24.03.2020 fra [https://artskart.artsdatabanken.no/app/#map/141687,7017717/12/background/greyMap/filter/%7B%22IncludeSubTaxonIds%22%3Atrue%2C%22Categories%22%3A%5B14%2C13%2C12%5D%2C%22Found%22%3A%5B2%5D%2C%22BoundingBox%22%3A%22POLYGON%20\(\(137487.484375%207015469.1484375%2C145886.515625%207015469.1484375%2C145886.515625%207019964.8515625%2C137487.484375%207019964.8515625%2C137487.484375%207015469.1484375\)\)%22%2C%22Style%22%3A1%7D](https://artskart.artsdatabanken.no/app/#map/141687,7017717/12/background/greyMap/filter/%7B%22IncludeSubTaxonIds%22%3Atrue%2C%22Categories%22%3A%5B14%2C13%2C12%5D%2C%22Found%22%3A%5B2%5D%2C%22BoundingBox%22%3A%22POLYGON%20((137487.484375%207015469.1484375%2C145886.515625%207015469.1484375%2C145886.515625%207019964.8515625%2C137487.484375%207019964.8515625%2C137487.484375%207015469.1484375))%22%2C%22Style%22%3A1%7D)

NS9410 (2016) Miljøovervåking av bunnpåvirkning fra marine akvakulturanlegg, Norsk Standard 36s.

NS9415 (2009) Flytende oppdrettsanlegg - Krav til lokalitetsundersøkelse, risikoanalyse, utforming, dimensjonering, utførelse, montering og drift, Norsk Standard 108s.

Senja Kommuneplan (2020) hentet 08.10.2020 fra <https://kommunekart.com/>

Vann-nett (2020) Vannforekomster. Hentet 08.10.2020 fra <https://vann-nett.no/portal/#/waterbody/0402010402-C>

Åkerblå (2020a) *B-undersøkelse for Finnvika S*, 101769-01-000

Åkerblå (2020b) *C-undersøkelse for Finnvika S*, 101257-01-000